

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Μετά από ανακοίνωση συναδέλφου που αναφέρει ως πηγή την ιστοσελίδα <https://www.iefimerida.gr/kosmos/o-tramp-allazei-mellon-arhitektonikis-ptyhio> ερευνήθηκαν όλες οι πηγές στην πρωτότυπη γλώσσα και εν περιλήψει μεταφέρονται εδώ τα γεγονότα στα οποία η ανακοίνωση που δίνει ως πηγή τον παραπάνω σύνδεσμο εμπλέκει δύο διακριτά θέματα.

Το ένα αφορά την υπεράσπιση της αρχιτεκτονικής ως πολιτισμικής πρακτικής (πολιτισμικό) και το δεύτερο αφορά στις ομοσπονδιακές πολιτικές που δεν αναγνωρίζουν τους αρχιτέκτονες ως επαγγελματίες και ιδίως στις ρυθμίσεις που επηρεάζουν τα ανώτατα όρια των φοιτητικών δανείων (επαγγελματικό – οικονομικό).

Το πρώτο θέμα είναι άπτεται του εκτελεστικού διατάγματος «Κάνοντας την Ομοσπονδιακή Αρχιτεκτονική Όμορφη Ξανά» (Making Federal Architecture Beautiful Again) που εξέδωσε ο Λευκός Οίκος στις 28 Αυγούστου 2025¹ το οποίο υπαγορεύει ότι τα νέα ομοσπονδιακά κτίρια πρέπει να σχεδιάζονται σε κλασικό και παραδοσιακό στυλ. Με αυτό το διάταγμα ο Λευκός Οίκος ορίζει ως νεοκλασική αρχιτεκτονική τα στυλ: Νεοκλασικό, Γεωργιανό, Ομοσπονδιακό, Ελληνικό Ριβάιβαλ, Μποζ-Αρ και Αρ Ντεκό, ενώ με τον όρο παραδοσιακή αρχιτεκτονική εννοεί τα στυλ: Γοτθικό, Ρωμανικό, Δεύτερης Αυτοκρατορίας, Πουέμπλο Ριβάιβαλ, Ισπανικό Αποικιακό και άλλα μεσογειακά στυλ αρχιτεκτονικής που ιστορικά έχουν τις ρίζες τους σε διάφορες περιοχές της Αμερικής. Στις 20 Ιανουαρίου 2025 δημοσιεύτηκε με τίτλο «Πρωώθηση της Όμορφης Ομοσπονδιακής Πολιτικής Αρχιτεκτονικής» τελευταία Προτεινόμενη Αρχιτεκτονική τελευταία Προτεινόμενη Αρχιτεκτονική η οποία ακολουθήσε μια προηγούμενη έκδοση από την πρώτη προεδρία Τραμπ, που εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2020. «Ο σχεδιασμός πρέπει να πηγάζει από τις ανάγκες της κυβέρνησης και τις φιλοδοξίες και τις προτιμήσεις του αμερικανικού λαού προς το αρχιτεκτονικό επάγγελμα, και όχι το αντίστροφο», αναφέρει η Προτεινόμενη Αρχιτεκτονική. «Κατά κανόνα, θα πρέπει να ζητείται η συμβουλή διακεκριμένων αρχιτεκτόνων που ασκούν το επάγγελμα του κλασικού ή του παραδοσιακού αρχιτεκτονικού κλάδου πριν από την ανάθεση σημαντικών συμβάσεων σχεδιασμού». Η Αρχή Ομοσπονδιακής Αρχιτεκτονικής δηλώνει ότι τα στυλ του αποδομιτισμού και του μπρουταλισμού δεν είναι καλά και ότι θα πρέπει να εμπνευστούμε από αρχιτέκτονες όπως ο Αλμπέρτι (Alberti), ο Μπρουνελέσκι (Brunelleschi), ο Μιχαήλ Άγγελος (Michelangelo) και ο Παλλάδιο (Palladio), από τους δασκάλους του Διαφωτισμού όπως οι: Ρόμπερτ Άνταμ (Robert Adam), Τζων Σόιν (John Soane) και ο Κρίστοφερ Ρεν (Christopher Wren) και από τους αρχιτέκτονες του 19^{ου} αιώνα όπως ο Μπέντζαμιν Χένρι Λατρόμπ (Benjamin Henry Latrobe), ο Ρόμπερτ Μιλς (Robert Mills) και ο Τόμας Άστικ Γουόλτερ (Thomas Ustick Walter). Οι επαγγελματίες του εικοστού αιώνα, όπως οι Τζούλιαν Άμπελε (Julian Abele), Ντάνιελ Μπάρναμ (Daniel Burnham), Ραφαέλ Καρμωέγκα (Rafael Carmoega), Τσαρλς Φόλεν Μακκίμ (Charles Follen McKim), Τζων Ράσελ Πόουπ (John Russell Pope), Τζούλια Μόργκαν (Julia Morgan) είναι επίσης αποδεκτοί. Η Αρχή Ομοσπονδιακής Αρχιτεκτονικής δίνοντας ρητά προτεραιότητα στην κλασική και παραδοσιακή αρχιτεκτονική, αναφέρει ότι όταν πρόκειται να διεξαχθεί ένας αρχιτεκτονικός διαγωνισμός «ο Διαχειριστής θα πρέπει

¹ Για το πλήρες πρωτότυπο κείμενο βλέπε: <https://www.archpaper.com/2025/08/white-house-neoclassical-traditional-executive-order/>

να προσλαμβάνει ενεργά αρχιτεκτονικά γραφεία και, κατά περίπτωση, σχεδιαστές με εμπειρία στην κλασική και παραδοσιακή αρχιτεκτονική για να συμμετάσχουν σε αυτόν τον διαγωνισμό και, στο μέτρο του δυνατού, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τέτοιου είδους σχέδια σε θα πρέπει προκρίνονται στον τελικό γύρο αξιολόγησης».²

Για το Εκτελεστικό Διάταγμα αυτό σχετικά με την Ομοσπονδιακή Αρχιτεκτονική το Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτόνων (The American Institute of Architects:-AIA) στις 2 Σεπτεμβρίου 2025 δηλώνει³: το Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτόνων (AIA) αντιτίθεται στο εκτελεστικό διάταγμα «Κάνοντας την Ομοσπονδιακή Αρχιτεκτονική Όμορφη Ξανά», το οποίο προωθεί ως προεπιλογή τα κλασικά και παραδοσιακά αρχιτεκτονικά στυλ για τα ομοσπονδιακά κτίρια, περιορίζοντας ουσιαστικά την αρχιτεκτονική ελευθερία. Η απαίτηση προεδρικής έγκρισης για εναλλακτικές λύσεις εισάγει πρόσθετα γραφειοκρατικά εμπόδια, αυξάνει το κόστος, καθυστερεί τα έργα και ιδίως στην Ουάσιγκτον, καταργεί τη δυνατότητα τοπικής συμβολής. Σύμφωνα με το AIA, ο περιορισμός της ομοσπονδιακής αρχιτεκτονικής σε στυλ του παρελθόντος αγνοεί τη διαχρονική εξέλιξη της αμερικανικής αρχιτεκτονικής, η οποία ιστορικά συνδύαζε τον σεβασμό στην παράδοση με την ανταπόκριση στις σύγχρονες ανάγκες. Αντιθέτως, οι Κατευθυντήριες Αρχές της Διοίκησης Γενικών Υπηρεσιών (General Services Administration-GSA) έχουν επί δεκαετίες εξασφαλίσει ποιοτικά, λειτουργικά και οικονομικά κτίρια, προσαρμοσμένα στο περιβάλλον και τις κοινότητες που τα φιλοξενούν. Για τον λόγο αυτό, η AIA ζητά την ανάκληση της εκτελεστικής εντολής και την ενίσχυση των Κατευθυντήριων Αρχών της GSA, υπογραμμίζοντας ότι τα ομοσπονδιακά κτίρια οφείλουν να αντικατοπτρίζουν τον τοπικό και περιφερειακό χαρακτήρα και να υπηρετούν τις κοινότητες με υψηλής ποιότητας αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, που σέβεται τόσο την κληρονομιά όσο και το μέλλον. Το δεύτερο θέμα αφορά την υποβάθμιση των πτυχίων της Αρχιτεκτονικής ως μη επαγγελματικά στο οποίο το AIA αντιτίθεται σθεναρά σε οποιαδήποτε πρόταση ή πολιτική που δεν αναγνωρίζει τους αρχιτέκτονες ως επαγγελματίες, ιδίως όταν καθορίζει ποια πτυχία πληρούν τις προϋποθέσεις για ανώτατα όρια φοιτητικών δανείων και ζητά την υποστήριξη των Αρχιτεκτονικών Συλλόγων.

Ιστορικό:

Στις 8 Νοεμβρίου 2025 το Υπουργείο Παιδείας των ΗΠΑ⁴ (U.S. Department of Education) ολοκλήρωσε τη διαπραγματευτική του συνεδρίαση θέσπισης κανόνων, όπου η Επιτροπή Επαναπροσδιορισμού και Βελτίωσης της Εκπαίδευσης των Φοιτητών (Reimagining and Improving Student Education-RISE) κατέληξε σε συναίνεση για ολόκληρο το πακέτο αλλαγών που σχετίζονται με τα ομοσπονδιακά φοιτητικά δάνεια και προτάθηκαν από τον Νόμο περί Ενός Μεγάλου Όμορφου Νομοσχεδίου (One Big Beautiful Bill Act-OBBA) ... έτσι από τον Ιούλιο του 2026, ο νόμος OBBA περιορίζει τα ετήσια δάνεια για νέους δανειολήπτες στα 20.500 δολάρια για μεταπτυχιακούς φοιτητές (συνολικό όριο 100.000 δολαρίων) και στα 50.000 δολάρια για επαγγελματίες φοιτητές (συνολικό όριο 200.000 δολαρίων) έναν όρο που η επιτροπή όρισε σύμφωνα με το υπάρχον κανονιστικό κείμενο ... όπου συνολικά οι διαπραγματευτές εξέτασαν και συμφώνησαν σε 17 κανονιστικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στο RAP και στον ορισμό του επαγγελματία φοιτητή⁵.

Σύμφωνα Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτόνων (The American Institute of Architects:-AIA) στην από 24 Νοεμβρίου 2025 Ενημέρωση Μελών⁶, ο ομοσπονδιακός ορισμός του "Επαγγελματικού Πτυχίου" εξαιρεί την Αρχιτεκτονική αφού το Υπουργείο Παιδείας προτείνει έναν πολύ στενότερο ορισμό των επαγγελματικών πτυχίων για σκοπούς ομοσπονδιακών φοιτητικών δανείων και η αρχιτεκτονική δεν περιλαμβάνεται στον προτεινόμενο αυτό κατάλογο. Αυτό έχει σημασία γιατί ο ομοσπονδιακός

² Daniel Jonas Roche, Making Federal Architecture Beautiful Again? The White House issues executive order mandating classical and traditional architectural design for federal buildings in: <https://www.archpaper.com/2025/08/white-house-neoclassical-traditional-executive-order/>

³ Για το πλήρες πρωτότυπο κείμενο βλέπε: <https://www.aia.org/about-aia/press/aia-statement-federal-architecture-executive-order/>

⁴ Για το πλήρες πρωτότυπο κείμενο βλέπε: <https://www.ed.gov/about/news/press-release/us-department-of-education-concludes-negotiated-rulemaking-session-implement-one-big-beautiful-bill-acts-loan-provisions>

⁵ Ο όρος επαγγελματίας φοιτητής έχει δύο χρήσεις στο πανεπιστημιακό περιβάλλον: Στις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά, αν όχι και αλλού ένας επαγγελματίας φοιτητής είναι ένας φοιτητής που ειδικεύεται σε αυτά που θεωρούνται επαγγελματικά πτυχία.

⁶ Για το πλήρες πρωτότυπο κείμενο βλέπε: <https://www.aia.org/resource-center/federal-professional-degree-definition-excludes-architecture-member-briefing>

ορισμός θα ελέγχει ποια μεταπτυχιακά προγράμματα πληρούν τις προϋποθέσεις για υψηλότερα όρια δανείων "επαγγελματικών προγραμμάτων" από την 1η Ιουλίου 2026. **Εάν η αρχιτεκτονική παραμείνει αποκλεισμένη**, πολλοί μεταπτυχιακοί φοιτητές αρχιτεκτονικής θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν χαμηλότερα ομοσπονδιακά όρια δανεισμού (100.000 \$ έναντι 200.000 \$). Η πρόταση ολοκλήρωσε τη διαδικασία διαπραγμάτευσης κανόνων τον Νοέμβριο και θα τεθεί για δημόσιο σχολιασμό στις αρχές του 2026. Οι τελικοί ορισμοί και οι λίστες προγραμμάτων θα καθορίσουν τον πραγματικό αντίκτυπο. Τι σημαίνει αυτό;

- για τους επαγγελματίες Αρχιτέκτονες: οι κρατικές απαιτήσεις αδειοδότησης δεν αλλάζουν. Τα πτυχία B.Arch/M.Arch/D.Arch που είναι πιστοποιημένα από την Εθνικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Πιστοποίησης⁷ (National Architectural Accrediting Board-NAAB) παραμένουν επαγγελματικά για την αδειοδότηση.

- για τους φοιτητές και τους μελλοντικούς επαγγελματίες: τα πιστοποιημένα από την NAAB πτυχία εξακολουθούν να ισχύουν για την άδεια, αλλά τα ομοσπονδιακά δάνεια ενδέχεται να αλλάξουν εάν οριστικοποιηθεί η πρόταση.

Τι κάνει το AIA:

- Αιτείται επίσημης διευκρίνισης από το Υπουργείο Παιδείας σχετικά με την παράλειψη της αρχιτεκτονικής από τα επαγγελματικά πτυχία και τις επιδιωκόμενες επιπτώσεις.
- Συντονίζεται με όλους τους συνεργαζόμενους οργανισμούς σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της αδειοδότησης για την παρουσίαση μιας ενιαίας απάντησης.
- Προετοιμάζει σχόλια και πολιτικές επιλογές για την αποκατάσταση της αναγνώρισης της αρχιτεκτονικής ως επαγγελματικού πτυχίου για τους σκοπούς των ομοσπονδιακής βοήθειας.

⁷ Το National Architectural Accredited Board (NAAB) είναι το αρμόδιο σώμα αναγνώρισης τίτλων σπουδών στην Αρχιτεκτονική των ΗΠΑ, για σκοπούς άσκησης επαγγέλματος στην Αρχιτεκτονική στις ΗΠΑ.